

Ptasia żałoba – istnieje czy nie?

15 listopada 2021

Wśród przyrodników badania tanatologiczne (tanatologia to nauka o śmierci) nie są zbyt popularne. Jak podkreśla prof. Piotr Tryjanowski z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, „przez długi czas znajdowały się [one] gdzieś pomiędzy nadmierną wyobraźnią badaczy a zestawem mitów”. Odnosząc się do tego, czy ptaki przeżywają żałobę, uczony stwierdził, że naukowcy od lat się o to spierają.

Ornitologowie, którzy twardo stąpają po ziemi, wolą wybierać bardziej namacalne tematy, np. zagadnienie licznej obecności ptaków na cmentarzach. Kwestiami radzenia sobie przez zwierzęta ze śmiercią bliskich o tyle warto się jednak zajmować, że śmierć to w końcu część życia osobnika.

„Pierwsze obserwacje ptasiej żałoby opierały się raczej na przekonaniach, że to, co robią niektóre gatunki – na przykład sroki i inne ptaki krukowate – czyli gromadzenie się wokół martwego osobnika, wydawanie smutnych, alarmowych głosów, a nawet przynoszenie źdźbeł trawy i patyczków, przypomina ludzkie pogrzeby” – mówi profesor. Można, oczywiście, wpaść w

pułapkę nadmiernej antropomorfizacji, ale należy pamiętać, że takie zachowania mają swoje uzasadnienie. „Poznanie przyczyny śmierci pomaga zrozumieć niebezpieczeństwa czyhające na inne osobniki. Nie zaskakuje zatem, że chcą one to zagadnienie bliżej poznać, a przy okazji pewnie, zwłaszcza gdy strata dotyczy bliskiego osobnika [partnera czy potomstwa], poznanie śmierci może wywoływać smutek”.

Prof. Tryjanowski przypomina, że w 2012 r. naukowcy z USA wykazali eksperymentalnie, że należące do krukowatych modrowronki kalifornijskie (*Aphelocoma californica*) nawołują się i zlatują do martwego osobnika. Wyniki badania trójosobowego zespołu z Uniwersytetu Kalifornijskiego w Davis ukazały się w piśmie „Animal Behaviour” („Western scrub-jay funerals: cacophonous aggregations in response to dead conspecifics”).

W zeszłym roku w piśmie „Behavioural Brain Research” ukazał się zaś artykuł pt. „Brain activity underlying American crow processing of encounters with dead conspecifics”. Jego autorzy chcieli sprawdzić, co dzieje się w mózgu wrony amerykańskiej (*Corvus brachyrhynchos*), gdy spotyka martwego ptaka. W badaniu zastosowano pozytonową tomografię emisyjną z wykorzystaniem fludeoksyglukozy (FDG-PET). „Gdy wrony amerykańskie widziały martwą wronę, w mózgach uruchamiały się inne ośrodki (m.in. te odpowiedzialne za podejmowanie decyzji i pamięć długoterminową), niż gdy spotykały innego martwego ptaka (akurat w tych badaniach tym innym gatunkiem była szarobrewka śpiewna)”. Poza tym naukowcy zauważyli, że w wyniku powtarzającej się ekspozycji ptaki przyzwyczajały się i obojętniały na problem śmierci.

Autorstwo: Anna Błońska

Zdjęcie: Maurycy Hawranek

Na podstawie: Skylark.up.poznan.pl, ScienceDirect.com, ResearchGate.net

Źródło: KopalniaWiedzy.pl